

ایران

- سال بیست و یکم
- شماره ۶۱۱۸
- چهارشنبه
- ۱۶ دی ۱۳۹۴
- ۲۵ ربیع‌الاول ۱۴۳۷

editorial@iran-newspaper.com

صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی	
مدیرمسئول: محمدتقی روفی‌ها سرمدیر: محمد نوری نمبر: ۸۸۴۶۱۲۵۴ تلفن: ۸۸۷۳۱۷۳۰ روابط عمومی: ۰۲۳-۸۸۷۶۹۰۷۴ نشانی: تهران خیابان فرشته‌ر- شماره ۲۰۸ شماره پست: ۵۳۸۸-۱۵۷۵ امور مشترکین (کودمان): ۴۲۱۶۲۰۲۰ پیامک: ۱۲۱۳۰۴۵۰۳۰۰ - روابط عمومی روزنامه ایران	

سخن روز

امام صادق(ع): چه بسیار نعمت‌هایی که خداوند به بنده خود ارزانی می‌دارد؛ که او حتی آرزوی آن را هم نداشته است!

(تحف‌العقول صفحه ۳۷۸)

مکاشفه

بر طبل شادانه بکوب!

عمو جان دلواپس ما شامان و مسروند که فلائی سر جلسه امتحان نرفته! البته فقط ایشان که نیستند. رسانه‌های دلواپس و شبه دلواپس چیزی نمانده اشک شوق بریزند و بر طبل ن‌شادانه بکوبند و کم مانده از خوشحالی پس بیفتند که فلائی نرفت، فلائی امتحان نداد، فلائی حذف شد، امتحان مجدد نداریم و الخ…

ما آن قدیم و ندیم‌ها که بچه بودیم بامان می‌آمد که از سوپری محل و راننده سروس تا بابای مدرسه و معلم ورزش، و وکیل مدافع بچه‌هایی می‌شدند که سر جلسه دیر می‌رسیدند، خود ما را وقتی ابله مرغان گرفته بودیم برای مان یک اتاق جدا با میز و صندلی جدا گذاشتند و از در پشتی بردند تا امتحان بدهیم و از درس و کلاس عقب نمانیم، یعنی کوشش همه این بود که تا می‌شود کمک کنند همه در آزمون شرکت کنند. حالا بعضی‌ها هم بودند که حوصله درس و کلاس را نداشتند و می‌رفتند دنبال زندگی که بدون حاضر و غایب باشد. خب کسی برای حضور نداشتن و غیبت آنها شادی نمی‌کرد و همه تأسف می‌خورند که حیف شد فلائی درش را ادامه نداد. ما حتی یک مدیری داشتیم که وقتی کسی غایب بود زنگ می‌زد منزل شان که چرا فرزندان سر جلسه حاضر نشده و اگر می‌شود تا وقت هست، خودش را برساند.

حالا روزگار عوض شده. با وجود تأکید تمام ارکان نظام بر حضور و مشارکت حداکتری در انتخابات، داریم دعوستانی را که از حذف زودهنگام چهره‌ها شامان می‌شوند و دست افشانی می‌کنند. خب حالا به فرض هم که این شخصیت حذف شد؟ آخرش؟ این شخصیت را هم حذف بغرمایید اکثریت به شخصیت‌های محبوب شما رأی می‌دهند؟

عمو جان بوزخندی به پنهانی صورت زدنند و فرمودند: «بیخود خودتان را به موش مرگ‌دنی نزنید. باید امتحان بدهید. همه باید امتحان بدهند. حتی باید از جناب روحانی و جناب هاشمی هم امتحان بگیرند. اصلا باید قانون را عوض کنند که بشود هر سال انتخابات ریاست جمهوری بر گزار کرد. چه معنی دارد که اداره کشور برای ۴ سال به دست یک زنرال خفقوفان بیفتد! اصلا باید روابط مان را با کل دنیا قطع کنیم. فرق جیبیتی با فرانسه و انگلیس و کانادا چیست؟ اصلا چرا باید بین کشورها فرق بگذاریم؟ یکسری نمی‌خواهند با ما رابطه داشته باشند، خب ما هم نخواهیم با باقی کشورها رابطه داشته باشیم؟ اینجوری به نفع اقتصاد هم هست. کلا می‌شود وزارت خارجه را تعطیل و ظریف را مرخص کرد که برود لاوایج عمل بخورد!»
بله خب این‌ها که فرمودند آرزوهای شیرین دلواپس‌ها است اما مملکت حساب و کتاب و قانون دارد و مختصات کلاش را اکثریت در هر انتخاباتی مشخص می‌کند. اگر به شما بود که دوست داشتید کل کابینه به مرخصی برود و زمام امور به دستان با کفایت دوستان ولنجک بازگردد، ولی خب فعلا با همین شادی‌های کوچک خوش باشید و یاکوبی کنید. به هر حال این هم داستانی است…

کیوسک

آغاز «روبه رو»یی در مطبوعات

نخستین شماره دوهفته نامه سیاسی و فرهنگی «روبه رو» به مدیریت مسئولی پوریا سوری و سردبیری سروش فرهادیان، با گزارشی جنجالی و مستند درباره هزینه‌های سرسام آور تبلیغاتی نمایندگان، در گفت‌وگو با ۲۶۷ نماینده مجلس نهم و با تیتیر «هفتله نمایندگی چند؟» منتشر شد. همچنین در این مجله، موضوع کارآمدی یا ناکارآمدی در دولت یازدهم با تیتیر «روحانی و رفیقان ناباب» موضوع تحقیق قرار گرفته شده است و «روبه‌رو» سریعاً ۳۳ رئیس ستادهای استانی حسن روحانی در انتخابات ۹۲ رفته است. در پرزنده اقتصادی این مجله، اتاق بازرگانی با همان پارلمان بخش خصوصی موضوع گزارش قرار گرفته است. در بخش فرهنگی این شماره، به چرایی حذف نویسندگان و شاعران برجسته معاصر از کنناکتور بخش صدا و سیما پرداخته شده است. افشای ابعاد ویرانگر پرزنده سد گوتوند و آثار تخریبی زیست محیطی این سد بر زندگی مردم خوزستان و رودخانه کارون، سوززه دیگر «روبه‌رو» در شماره نخست است. مجله «روبه رو» در ۱۰۰ صفحه و با قیمت ۸ هزار تومان در ده‌هکای سراسر کشور توزیع شده است.

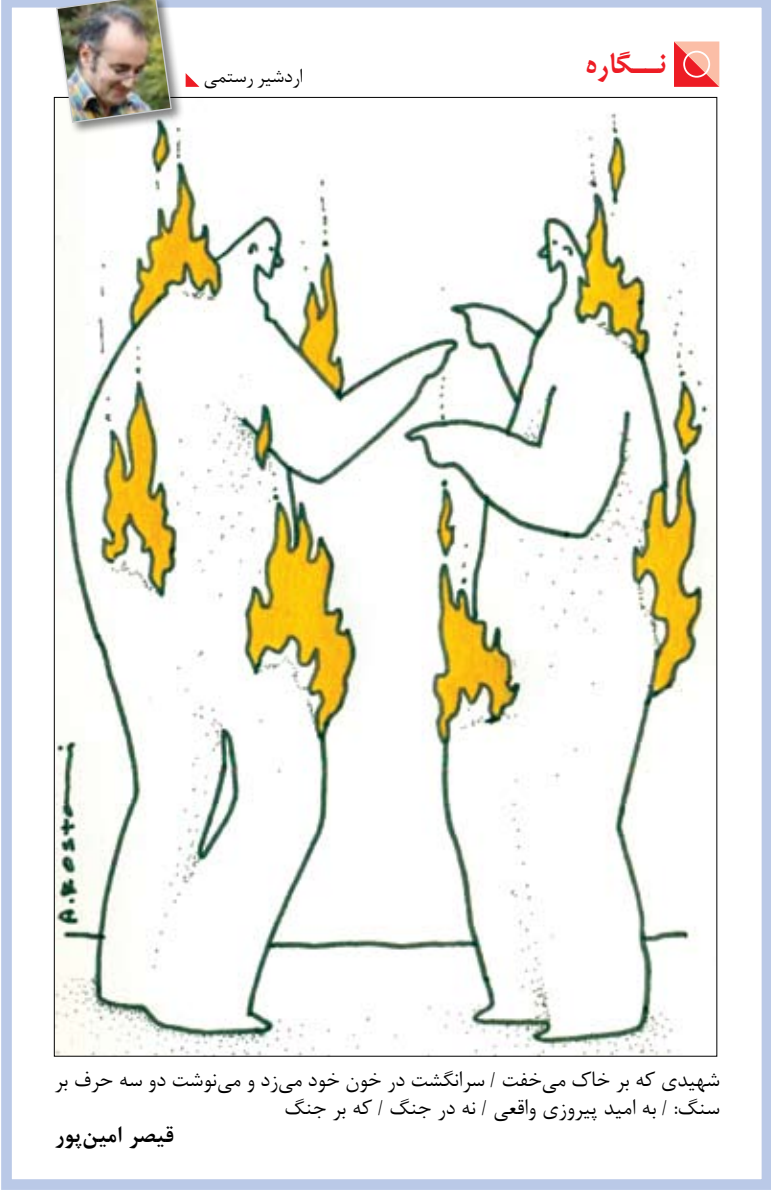
«ایران»، **تولد این نشریه را به همکاران محترم خود تبریک می‌گوید.**

چهارشنبه بازار فرهنگ

- بررسی «درآمدی بر تاریخ‌نگاری ایرانی – اسلامی»** نشست نقد و بررسی کتاب «درآمدی بر تاریخ‌نگاری ایرانی – اسلامی» چهارشنبه ۱۶ دی ساعت ۱۶ بر گزار می‌شود. در این نشست پروین ترکمنی آذر، دکتراله محمدي و ابوالفضل رضوی (مؤلف) در خانه اندیشمندان علوم انسانی به سخنرانی خواهند پرداخت.
- همایش بزرگداشت «ابن هیثم»**

همایش بزرگداشت ابن هیثم دانشمند بزرگ جهان اسلام به همت فرهنگستان علوم چهارشنبه ۱۶ دی بر گزار می‌شود. این همایش که «چهارپینی یکر» نام دارد و به مناسبت سال جهانی نور بر گزار خواهد شد، در دو نشست یکر از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۲ و دیگری از ساعت ۱۴ تا ۱۷ در سالن کنفرانس فرهنگستان علوم تشکیل می‌شود. استادان و صاحبانظران برجسته حوزه‌های فلسفه، تاریخ و فلسفه علم، فیزیک، مهندسی و هنر سخنرانان همایش مزبور هستند. در نشست صبح رضا داوری اردکانی، جواد صالحی، حسین معصومی‌همدانی، یوسف ثنوی، هادی ندیمی و حبیب تجلی سخنرانی خواهند کرد. در نشست بعد از ظهر سید مصطفی محقق داماد، غلامحسین ابراهیمی دینانی و محمد حسین حلیمی سخن می‌گویند.

- نقد کتاب «دریای معرفت: از یازید بسطامی تا نجم‌دایه»** نشست نقد و بررسی کتاب «دریای معرفت: از یازید بسطامی تا نجم‌دایه» چهارشنبه ۱۶دی‌ماه ساعت ۱۶ در سرای اهل قلم بر گزار می‌شود که در آن نصرالله پورجوادی و محمد سوری سخنرانی می‌کنند.
- نشست «تاریخ سیاسی ایران»** پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی نشست «تاریخ سیاسی ایران با تأکید بر مفاهیم و چارچوب‌های نظری» را برگزار می‌کند. این نشست با حضور احمد گل محمدی، داریوش رحمانیان و عبدالرحمن حسینی‌فر چهارشنبه ۱۶ دی‌ماه از ساعت ۱۴ در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار می‌شود.
- درس گفتار «خاقانی» متواضع یا مغرور»** سومین نشست از مجموعه درس گفتارهایی درباره خاقانی چهارشنبه ۱۶ دی ساعت ۱۶:۳۰ با عنوان «خاقانی، متواضع یا مغرور» با سخنرانی «محمدرضا ترکی» عضو هیأت علمی دانشگاه تهران و خاقانی‌پژوه در مرکز فرهنگی شهر کتاب در خیابان احمد قصاب بر گزار می‌شود.
- تخفیف ویژه «هتاستاز» به دانشجویان** بلیت تئاتر «هتاستاز» به کارگردانی علی اصغر دشتی روز چهارشنبه ۱۶ دی، با تخفیف ۵۰ درصد به دانشجویان علاقه‌مند ارائه می‌شود.

شهیدی که بر خاک می‌خفت / سرانگشت در خون خود می‌زد و می‌نوشت دو سه حرف بر سنگ: / به امید پیروزی واقعی / نه در جنگ / که بر جنگ

قیصر امین‌پور

شبگردها

کرکس و کلاغ هم پرندهند

کرکسی گرسنه و خسته بر فراز آسمان کویر پرواز می‌کرد در جست‌وجوی غذا. انسان‌ها درختچه‌های گز را سوزانده بودند و موش‌ها از کویر رفته بودند. کرکس ناامید از فرط گرسنگی آرام فرود آمد و دیگر توان بلند شدن نداشت.از بد حادثه همان انسان‌ها آنجا بودند.گرفتند کرکس بینوا را. منقارش را بستند و پاهایش را سرش از گردن بلندش آویزان بود تا نداشتس سرش را بالا نکه دارد.یکی از انسان‌ها بال‌های کرکس را باز کرد تا شجاعتش را به نمایش بگذارد و اینکه با چه قدرت فراوانی حیوان گرسنه بی‌رحم را به چنگ آورده است و انسانی دیگر دست انداخت زیر سر کرکس تا سرش را بلند کند و با کرکس رو به موت عکس سلفی بگیرد و بعد شادمان از این پیروزی اسیرشان را به مزایده گذاشتند. بعضی از دعوستانی که با ماشین‌های به اصطلاح اف ژد آمده بودند پیشنهادهای غیرمتمدن‌های داشتند.یک لحظه کرکس را خشک شده در سالن یک خانه مجلل تصور کردم و سر جالم خشک شدم.بعد اوضاع به حالت عادی برگشت و صدای موزیک مادون دون، کویر را لوده تر کرد، غروب کویر زیبا بود و تمکین.

از خواب که پریدم اشک و خشم امن نمی‌داد.خشم از خودم که شاهد این اتفاق بودم و حتی وقتی که پرندہ بدالقابل را با پاها و منقار بسته انداختند صدوق عقب پیکان نتوانستم کاری بکنم. کاپوس شبانه من اتفاق بود که صبح روز ششم آذر ماه سال ۹۴ در کویر مرخاب واقعا افتاد. آن روز من به همراه گروهی از فراگیران راهنمایی تور در کویر بدم. کسی چه می‌داند شاید افرادی که پرندہ را اسیر کردند به قول خودشان تحویل سازمان محیط زیست داده‌اند اما از رفتار اولیه شان امیدی به این کار نبود.

برایمان عجیب است اما کرکس و کلاغ هم پرندهند. شکوه پرواز کرکس بر فراز کویر با شکوه ایران

کمتر از پرواز عقاب نیست. آرامشی که در پرواز این پرندہ است با سکوت و آرامش کویر همنا است قبول

کنیم حیوانات بهتر از ما هماهنگی و همراهی با اتمسفر و آمیانس فضا را تشخیص می‌دهند. ما هیچ حرکت ناپایستیی از حیوانات در طبیعت نمی‌بینیم. حیوانات تمام مدت در حال پاکسازی محیط زندگی‌شان هستند. هیچ صود ناهماهنگی از هیچ پرندہ یا خزنده‌ای در طبیعت نمی‌شنویم. این انسان است که عموما

در حد بضاعت خودش هر جا پایش برسد آلودگی صوتی، بصری و دیگر آلودگی‌ها را ایجاد می‌کند.

هر چقدر سعی کردم سازمان محیط زیست و میراث فرهنگی و گردشگری را برای حادثه اسارت کرکس

متهم کنم موفق نشدم و دیدم جدا بی‌انصافی است. ما تقریبا هر روز از صدا وسیما و سازمان‌های ذیربط

برنامه‌هایی را مشاهده می‌کنیم که در راستای رفتار صحیح در طبیعت فرهنگ‌سازی می‌کنند اما چرا

کارگر نیست ؟ عقلم به جایی قد نمی‌دهد.

حسن ختام کویر کردی ما اتفاقی بود که هنگام بازگشت افتاد.آرامش شتر را با سکوت غروب زیبای کویر تصور کنید بعد ما از اضافه کنید که از ماشین به حالت حمله پیاده شدیم تا عکس بگیریم.البته نه از دوردست و با لنز تله که آرامش حیوان را به هم نزنیم منظور گرفتن عکس سلفی بود و چاره‌ای نبود مگر از سر و گردن شترها آویزان بالا برویم.

یک نفر داخل خانواده باید با ما جدی صحبت کند و بگوید که زندگی در طبیعت آداب دارد و ادب می‌طلبد. حتی زیست گرفتن برای عکس در طبیعت کمی دقت می‌خواهد. ما در طبیعت میهمان حیوانات هستیم میهمان میزبان‌ش را نمی‌آزاد.میهمان خاله میزبان را تخریب نمی‌کند، میهمان میزبان را دوست دارد. حالا چشم‌هایم را می‌بندم و در کویر تنها می‌مانم جنگلی از درختچه‌های گز می‌روید. روباه‌ها و گربه‌های شنی به خانه برمی‌گردند و موش‌ها از زیر درختچه‌ها سرک می‌کشند. آسمان کویر پر از شاهین، عقاب و تیغیو می‌شود. چشم‌هایم را باز نمی‌کنم تا شب شود و ستاره‌ها نزدیک شوند نه آنقدر که دست انسان برسد. آمشب کویر بدون کرکس دلش می‌گیرد و ستاره‌ها اشک می‌شوند و می‌بارند.

پاورقی: در لغت نامه شبگرد‌ها کرکس و کلاغ پرندہ‌های زیبایی هستند که کاری به کار انسان ندارند و روزهای تنهایی، انسان را تنها نمی‌گذارند. اما انسان‌ها بویژه شعرا به غیر از سهراب میانه خوبی با آنها ندارند، بی دلیل.من خودم دیدم کلاخی که در خانه ماند مهربانتر از همسایه‌ها بود که آمدند تسلیتی گفتند و رفتند.

خبر آخر

قدیمی‌ترین کتابفروش خرم‌آباد درگذشت

ماشاءالله محمدي، صاحب کتابفروشی محمدي دوشنبه ۱۴ دی درگذشت. وی صاحب یکی از قدیمی‌ترین کتابفروشی‌های خرم‌آباد و نویسنده کتاب «خاطرات من از خرم آباد قدیم» بود که نقش ارزنده‌ای در توزیع نشریه‌های قدیمی داشت. وی از سال ۱۳۲۵ تا ۱۳۸۲ به مدت ۵۷ سال کتابفروش و نمایندگی شماری از مطبوعات چاپ تهران را بر عهده داشت و چهار عنوان کتاب در دهه ۱۳۴۰ به چاپ رساند که اسامی آنها عبارتند از «جغرافیای تاریخی»، «تاریخ لرستان» تألیف «هنگ‌ها و ترانه لرستان» و «سفرنامه دوراند» و «سفرنامه حج بیت‌الله الحرام». چهار جلد کتاب یاد شده را کتابفروش محمدي در چاپخانه‌های مطبوعات و آفتاب تهران چاپ کرد. یاد مانده‌های این

روزنه

گردهم‌آیی دوستداران کتاب به بهانه تاخت آن!

و دکور پارسی و جذاب کتابفروشی نشر دف عموماً ۱۷ دی از ساعت ۱۷ تا ۱۹، میزبان بیش از پنجاه نفر از اعضای یک شبکه اجتماعی معاوضه کتاب خواهد بود. اعضای این گروه با بیش از ۱۴ هزار عضو فعال و علاقه‌مند، تاکنون بارها در اماکن عمومی مانند پارک‌ها و کافه‌ها کتاب‌هایشان را با یکدیگر معاوضه کرده‌اند. اکنون این نخستین باری است که یک «کتابفروشی» را برای تاخت کتاب‌هایشان انتخاب می‌کنند. ویتربن

حوالی فرهنگ

گوش می‌کنی و فراموش می‌کنی!

یزدان سلحشور

یادم هست وقتی عزت‌الله ضرغامی ریاست صدا و سیما را بر عهده داشت از وضعیت دوبله در تلویزیون خیلی انتقاد می‌شد اما از داخل سازمان و هم از بیرون هم به نظر می‌رسد که اکنون این انتقادهای بیشتر شده دوبله البته سال‌هاست که حال و روز خوبی در تلویزیون ایران ندارد با اینکه میزان آثا دوبله شده در این رسانه، نسبت به دهه پنجاه که اوج فعالیت دوبله در تلویزیون بود، چند برابر شده اما هم از داخل سازمان و هم از بیرون مشکلات، یکی دو تا نیست. حتی فیلم‌های باکیفیت هم بد دوبله می‌شوند.دوبلورها هم مقصر نیستند، کار خوب، زمان خوب می‌خواهد، پول خوب می‌خواهد، ترجمه خوب می‌خواهد، صداگذاری خوب می‌خواهد. گاهی حتی شاهدیم که دوبلورهای سابقه، همه سعی‌شان را می‌کنند اما وقتی صدای زمینه وجود ندارد، حاصل کار چه خواهد بود؟ حاشا، احتمالاً این است که یکی از بهترین‌دوبلورهای تاریخ دوبله بگوید «فعلا در دوبله کار نمی‌کنم!» بهرام زند گفته است: «وضعیت دوبله در صداوسیما در دوره ریاست سید عزت‌الله ضرغامی به مراتب بهتر از حال حاضر بود. در این زمینه خیلی حرفی برای گفتن ندارم و پیشنهاد خاصی هم به صداوسیما ندارم؛ چرا که معتقدم پیشنهادها فایده‌ای ندارد و هیچ تغییری صورت نمی‌گیرد. اوایل که آقای سرافراز ریاست سازمان صداوسیما را بر عهده گرفتند، درباره ویراستاری فیلم‌های خریداری شده برای دوبله کمی شکایت داشتیم که تمام حرف‌هایم منعکس شد ولی هیچ فایده‌ای نداشت و اتفاقی نیفتاده؛ بنابراین چه من بگویم و چه کاری می‌کرد که غم دنیا را فراموش می‌کردیم. بیش از نیم قرن در عرصه رسانه با عشق و علاقه‌ای مثال زدنِ کار کرد و هر وقت که جوانان پیش او می‌رفتند بدون هیچ درِغی تجربیاتش را در اختیار آنان می‌گذاشت. هنوز باورم نمی‌شود که او از این دنیا رخت برپسته است…

کتاب

رونمایی کتاب «کامو؛ آرمان سادگی»

نشر ثالث با همکاری بخش فرهنگی سفارت آلمان ساعت ۱۷ پنجشنبه ۱۷ دی ماه در کتابفروشی ثالث از کتاب «کامو؛ آرمان سادگی» رونمایی خواهد کرد. ایریس رادیش، نویسنده کتاب، که به دعوت نشر ثالث به ایران سفر کرده است، همراه با مترجم کتاب، مهشید میرمعزی، در این مراسم حاضر خواهند بود. کتاب «کامو؛ آرمان سادگی» که بتازگی با رعایت قانون کیی رایت به چاپ رسیده است در ۱۰ فصل زندگی و آثار کامو را مرور و بررسی می‌کند. این کتاب که با مقدمه نویسنده برای چاپ در ایران آغاز می‌شود ۳۵۸ صفحه دارد و با جلد نفیس و به قیمت ۲۵ هزار تومان منتشر شده است.

نگاره

سندسازی با یک پرفورمنس

رامین اعتمادی بزرگ، هنرمند مجسمه‌سازی که پیش از این در آثارش رای سندسازی تلاش کرده بود، این بار نیز پرفورمنسی اجرا می‌کند. این هنرمن هنرهای اجرایی و مجسمه‌ساز با اثری با نام «سাদ یک توافق» از مجموعه اسناد تاریخی در قالب پرفورمنس آرت یا هنر اجرا در جشنواره «سی پرفورمنس، سی هنرمند، سی روز» در موزه هنرهای معاصر حضور خواهند یافت. این اجرا چهارشنبه ۱۶ دی رأس ساعت ۱۷ در موزه هنرهای معاصر به آدرس تهران، خیابان کارگر شمالی، جنب پارک لاله، موزه هنرهای معاصر برگزار می‌شود.

 ۱۲ رشت ۲	 ۱۲ شیراز −۱
---	---

■ اذان ظهر ۱۲/۱۰ ■ اذان مغرب ۱۷/۲۶ ■ نیمه شب شرعی ۲۳/۲۵ ■ اذان صبح فردا ۵/۴۵ ■ طلوع آفتاب فردا ۷/۱۵

عکس نوشت

عکس: امیر رحمی | ایران

ابوالقاسم وطن دوست روزنامه‌نگار پیشکوت درگذشت

ابوالقاسم وطن دوست از مدیران با سابقه و پیشکوت خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) روز سه‌شنبه دار فانی را وداع گفت. مرحوم وطن دوست که طی روزهای اخیر به علت عارضه مغزی در بخش «آی سی یو» بیمارستان بستری بود از سال‌های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی همکاری خود را با خبرگزاری پارس (ایرنا) آغاز کرد و پس از سال‌ها خدمت در مسئولیت‌های مختلف از جمله خبرنگار، مدیر و مشاور، در سال ۱۳۷۶ با پست مدیر امور اداری بازنشسته شد. مدیر کل اخبار استان ها، مدیر کل امور اداری، مدیر کل تشکیلات و بودجه، مدیر کل طرح و برنامه، مشاور مدیرعامل و نفر دوم دفتر نمایندگی ایرنا در نیویورک از جمله سمت‌های مرحوم وطن دوست طی سال‌ها خدمت در ایرنا بوده است.

باورم نمی‌شود که او دیگر نیست

با زنده‌یاد «ابوالقاسم وطن‌دوست» سالیان سال دوست و همکار بودم. در خاطرم هست پیش از انقلاب، زمانی که او در خبر گزاری پارس (نام پیشین خبرگزاری ایرنا) مشغول فعالیت بود؛ مسئولیت خواندن خبرهای محرمانه خبرگزاری را وطن‌دوست بود. کشور عمان در گیر جنگ ظفار بود و من در رابطه با مسائل نظامی این جنگ مطالبی را در روزنامه کیهان فاش کردم. وطن دوست به واسطه آن نامه‌های محرمانه با خبر شده بود که ساواک به دنبال دستگیری من برای انتشار آن مطالب است. نشانی از اتفاق باخبرم کرد و گفت: «روزنامه نرو که ساواک به دنبال است» حدود یازده- دوازده روز سر کار رفتم تا اینکه با کمک مدیران و همکاران، ماجرا ختم به خیر شد. این خاطره را گفتم تا به یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های اخلاقی وطن‌دوست اشاره کنم. او بی‌هیچ اغراق، مردی بسیار مهربان، همکاری با مسئولیت و دوستی بی‌نهایت دلسوز بود؛ آنچنان که هر کاری از دستش برمی‌آمد برای همکاران و دوستانش انجام می‌داد. کافی بود که از ماجرابی، شخصی یا کاری ناراحت بودیم و برای لحظه‌ای پیش او می‌نشستیم؛ آن وقت بود که با مهربانی و اخلاق خوشش، کاری می‌کرد که غم دنیا را فراموش می‌کردیم. بیش از نیم قرن در عرصه رسانه با عشق و علاقه‌ای مثال زدنِ کار کرد و هر وقت که جوانان پیش او می‌رفتند بدون هیچ درِغی تجربیاتش را در اختیار آنان می‌گذاشت. هنوز باورم نمی‌شود که او از این دنیا رخت برپسته است…

جهان نویسندگان

در محفل شاعران مرده

درپاره «دیسس نوتیوم»

کرنلیوس یوهانس یاکوبس ماریا نوتیوم معروف به «سیس نوتیوم» متولد سال ۱۹۳۲ در لاهه، داستان نویس و شاعر هلندی است که تاکنون جوایز ادبی فراوانی در هلند و در جهان کسب کرده و چند بار تا نامزدی جایزه نوبل ادبیات پیش رفته است. پدرش سال ۱۹۴۵ هنگام جنگ دوم جهانی در بمباران لاهه کشته شد و مادرش با فاصله با کاتولیکی مؤمن ازدواج کرد. نوتیوم زیر نظر پدرخوانده خود تحصیلش را در مدارس مذهبی به اتمام رساند و با سمت کارمندی در بانک استخدام شد. در کنار کار اداری‌اش به همکاری با روزنامه‌های مختلف هلندی پرداخت. از همان سال‌های جوانی شوق سفر و انگیزه فراوان نوتیوم برای گشت وگذار در جهان او را به اقصی نقاط گیتی کشاند. به بسیاری از کشورهای جهان سفر کرد و با فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف آشنا شد. شاید در تاریخ ادبیات قرن بیستم کمتر نویسنده‌ای را بتوان یافت که مانند نوتیوم اهل سیاحت و سفر باشد. نوتیوم گزارش سفرهای خود را با زبان و لحنی فرهیخته و ادیبانه ارائه می‌دهد. کتاب «شنی در اصفهان» طی یکی از همین سفرهای پژوهشی او به ایران در سال ۱۹۷۸ نگاشته شد. از جمله سفرنامه‌های دیگر او «بعد از ظهری در بروی»، «یک شب در تونس» و «جاده سانتیاگو» است. از کتاب‌های مشهور او در این حوزه همچنین می‌توان به کتاب «در محفل شاعران مرده» اشاره کرد. کتاب حاصل سفرهای متعدد نوتیوم و همسرش سیمونه زاسن به بیش از پنجاه کشور جهان و بازدید و عکاسی از قبر شاعران و نویسندگان بزرگی است که نوتیوم به آنها عشق می‌ورزد. عکس‌های زیبای سیمونه زاسن که در عین حال عکاس مشهور و برجسته‌ای است و متن‌های زیبای نوتیوم در زیر و حاشیه عکس‌ها از کتاب «در محفل شاعران مرده» شاهکاری ادبی و هنری خلق کرده که تحسین همگان را از هنگام انتشار تا امروز برانگیخته است.

سیس نوتیوم در میان نویسندگان هلند به پرکاری شهرت دارد. رمان‌ها، سفرنامه‌ها و مجموعه اشعار او در جامعه کنایخوان هلندی از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند. درون مایه بسیاری از رمان‌های او شرح همین سفرها و در عین حال روژخادهای جوانوانی و جوانی اوست که به تعبیر زیبایی سرز این میشل – مترجم آثار نوتیوم به فرانسه- خاطراتی زنده هستند که در میان پرسوناز رمان‌های این نویسنده همچنان زندگی می‌کنند. نخستین رمان نوتیوم، «فلیپ» و دیگران، در سال ۱۹۵۵ جایزه آن فرانک را دریافت کرد. از همان نخستین کتاب جامعه ادبی هلند تولد نویسنده‌ای بزرگ را به رأی‌العین مشاهده کرد که قرار بود نقش برجسته‌ای در تکامل رمان هلندی قرن بیستم ایفا کند. از دیگر رمان‌های معتبر نوتیوم می‌توان به «داستان بعدی» اشاره کرد. این رمان که در سال ۱۹۹۰ منتشر شد، نوتیوم را در ردیف مهم‌ترین نویسندگان اروپایی قرار داد. داستان بسیار پویایی و مهم کتاب، در کنار اثر شاعرانه نوتیوم و دیدگاه‌های عمیق و فلسفی آن، تحسین و حیرت منتقدان ادبی را برانگیخت.

در اینجا بید اشار‌های بر رمان «تشریفات» داشته باشیم که اسباب شهرت جهانی نویسنده‌اش را فراهم کرد و در اندک زمانی به سی زبان ترجمه و در امریکا جایزه معتبر ادبی «پگاسوس» را از آن خود کرد. تشریفات رمانی است شامل سه بخش که به حد حاده زندگی «اینی وینتروپ» را توصیف می‌کند، بخش نخست که کوتاه‌ترین بخش نیز است، توصیف ازدواج اینی وینتروپ با زینا دخترِی اهل نامیبیا که مدل عکاسی است. این ازدواج پس از شش سال با ناکامی مواجه می‌شود و اینی را تا مرز خودکشی می‌کشاند. بخش دوم و سوم کتاب شرح آشنایی قهرمان داستان با پدر و پسری است که با مجموعه عقاید عجیب و منحصر به فردشان اینی وینتروپ را تحت تأثیر قرار می‌دهند، اما در نهایت تنها می‌توانند نگاه‌قهرمان داستان را اندکی نیست به زندگی تعدیل ببخشند. اینی وینتروپ از جزیمت بیزار است. از هر گونه دکترین فکری و عقیده‌ای که رنگ و بویی از ایدئولوژی بدهد سرپیچ می‌کند؛ در رمان زیبای «تشریفات» نبض تاریخ معاصر جهان می‌زند. بسیاری از حوادث دهه‌های ۵۰، ۶۰ و ۷۰ میلادی، از جمله مسافرت انسان به ماه، کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ در ایران، دوران ریاست جمهوری آیزنهاور و کنفرانس برمودا و بسیاری از حوادث تاریخی معاصر را به لایه‌های پنهان و آشکار در رمان می‌بینیم و همچنین بحث و جدل‌های اگزیستانسیالیستی شخصیت‌های داستان و مکالمه‌های مذهبی، فلسفی و اخلاقی کتاب، از تشریفات رمانی کم نظیر و عمیق ساخته است.

در پایان به سابقه انتشار آثار نوتیوم به زبان فارسی اشاره مختصری می‌کنیم. نخستین بار شهروز کبشد کتاب «داستان بعدی» را به فارسی ترجمه و در آن خانم مهشید میرمعزی کتاب جذاب و خواندنی «در محفل شاعران مرده» را به فارسی برگرداندند و شاهکار نوتیوم، رمان «تشریفات» هم توسط خانم سامگیس زندی از اصل هلندی به فارسی ترجمه و منتشر شده است.

درنگ

ایجاد انجمن نجات مشروطیت در اصفهان

رضا سلیمان نوری

لغو مشروطیت از سوی محمدعلی شاه علاوه بر تهران در بسیاری از شهرستان‌ها نیز با مخالفت عمده بزرگان هوادار مشروطه مواجه شد. اصفهان یکی از کانون‌های عمده مخالفت با این تصمیم شاه قاجار بود. در راستای همین عدم همراهی با سلطان مستبد قاجار بود که بزرگان شهر و در رأس آنها نجفقلی خان مصمام السلطنه بختیارِی در روزی چون امروز از سال ۱۳۸۸ خوشبیدی اقدام به تأسیس «انجمن نجات مشروطیت اصفهان» کردند.بر مراسم آغاز به کار این تشکیک مصمام السلطنه اعلام کرد که به منظور خلع محمدعلی شاه از سلطنت با سه هزار سوار و چند دستگاه توپ رهسپار تهران خواهد شد. سخنی که چندی بعد آن را عملی کرد و سواران مصمام با پیوستن به مشروطه طلبان شمال پایتخت را تصرف کردند. در این هنگام بود که شاه قاجار همان کاری را کرد که حاکم اصفهان پس از تشکیل انجمن نجات انجام داد با این تفاوت که شاه به سفارت روسیه پناه برد و حاکم اصفهان به کنسولگری انگلستان پناهنده شد.